

Lughenjo Lwefuma Wanga

**Cheandikwe ni
Watson Goodman**

Bule-tekitaghijwa

LUGHENJO LWEFUMA WANGA

“LUGHENJO LWEFUMA WANGA” cheharehwe Kuoka kidori nesa kive kughuhiwa na kusomwa, mntu ekinghoja Mkija. Niitikija iti kuerereja kwedi kwetumike he magonde aa, ni Bibilia yo njenje.

Kiteto cha Mrungu kifuma “wanga” na ni lughenjo lubaha hena ngoro jena nza, ina nkiru ya idi. Mntu ekichwamti na kushigha nzune, emrarika Mfumwa Yesu Kristo na Mkija kuikaa he ngoro yakwe, na ekiitikija kwa ngoro yakwe yose he Mfumwa Yesu Kristo kuti ni mkija wakwe, Mfumwa enekufunyanya mwenye he ye na kuete kuizihirwa na mporere he ngoro ya mreitikija.

Nevonie mi mwenye he mwaka wa 1937, ni miaka mijingi yevechije, mira sinaidima kukonda vumwe vwangu vwedi na Mfumwa. Nikusemba ukufunye Iki Hakwe sa Mkija wako, kakicha tunahira huvo. —Watson Goodman (1920-2002)

Scripture text reprinted from The Union Version Bible in Pare, 1967. Used by permission of United Bible Societies Africa Regional Centre, Nairobi, Kenya.

Mira Mrungu evonyesha lukundo lwakwe ye mwenye he uswi, ambu Kristo efwie vuntu vwetu, aho twecheri vabanu. —Varoma 5:8

Ingeri msi m'baha wa Pasaka wesinafika, Yesu ekimanya iti saa yakwe yafika, eyo enefumia he si ii kutonga he Vavee, naye kila evakundie vantu vakwe he si ii, akavakunda mhaka mginto.

—Yohane 13:1

Tehena ena lukundo lubaha kuvecha ulu, lwa mntu kuinkija kuhokwakwe vuntu vwa vambwie vakwe.

—Yohane 15:13

Kangi yefuma he Yesu Kristo, mwonwa mkitengo, mzamoghwa

wa kuvoka wa vefwie, na m'baha wa vafumwa va ii si. Ula etukundie na kutuoja mabanu etu he sakame yakwe. —Mfunukuro 1:5

Ula esikunda temmanyije Mrungu ambu Mrungu ni lukundo. Aho niho lukundo lwa Mrungu lwevoneke hetu, iti Mrungu emtumie Mwanawe eremmwe aha si, nesa tuvonie nkalamo heye.

—1 Yohane 4:8, 9

Ambu nivwo vuntu Mrungu ekundie si ii, mhaka akamwinkija Mwanawe ere mmwe, nesa kila mntu emwitikija asiteke, mira avone nkalamo ya kae na kae.

—Yohane 3:16

Tehena kuganganya, mpiso ya kumfoleka Mrungu ni mbaha. Mrungu efunyirijwe he mwiri, akamanyika iti ni mwenye singisiry a he kimpeho, akavonwa ni va-malaika, akabirikirwa he vaisa-nga, akaitikijwa he ii si, akakwejwa uko wanga he ngazo.

—1 Timoteo 3:16

Aho kivoko hekina Kiteto, na uo Kiteto ekiho ha Mrungu, na uo Kiteto neki Mrungu . . . . Na uo Kiteto akaoka mwiri, akatua hetu; na uswi tukavona ngazo yakwe, ngazo sa ya Mwana ere mmwe e-fuma he Vava; eizue mbonea na i-di.

—Yohane 1:1 na 14

Ivyo vyose vyeokie huvo, nesa kila kiteto cha Mfumwa chetetiwe ni mroti kikoloke, ekiti: Rereha m'bora hiryo enetika ndeni, naye enemogha mwana wa kibwange; na izina lakwe eneitangwa Imanu-eli; ni sa kuti: Mrungu e hamwe na uswi.

—Matayo 1:22, 23

Mi ne Vava tu mmwe.

—Yohane 10:30

Yesu akamti: Filipino, mi neikae hamwe na unywi ii misi yose, we usinimanye? Enivonie mi amvona Vava; iki we uti ze: Utuvonyeshe Vava? Tuitikija iti mi niho he Vava, Vava naye eho hemi? . . .

—Yohane 14:9, 10a

Ula ezumira iti Yesu ni Mwana wa Mrungu, Mrungu eikaa heye, naye he Mrungu. —1 Yohane 4:15

Malaika akagharusha akamti: Ni Mpeho Wedi enekuzia wanga hewe, na nzinya ja Ula Eho uko Wanga jinekuvikia mjwii; heicho, icho chenemoghwa kineitangwa: Chezerire, Mwana wa Mrungu.

—Luka 1:35

Niho vakalonza vekiti: Tunani nawe Mwana wa Mrungu? Kana weteza kuturisha vwasi igheri letu lesinafika? —Matayo 8:29

H'ii! ula eye Vava emzerije, akamtuma he si ii, unywi muti: Umfajaja Mrungu, ni hala netie: Mi ni Mwana wa Mrungu? Kakicha si-

ronga ndima ja Vava wangu, musiniitikije. —Yohane 10:36, 37

Echeri teta, ijumbi ijewa likavagushija mvuri, na izii likafuma he lila ijumbi lekiti: Uu ni Mwanangu mkunde wangu nemwizihirwe, msikijeni ye. —Matayo 17:5

Yesu akamti: Wamvona, na uo eteta nawe, Niye. —Johane 9:37

Ambu heye heikaa vukoloshi vwose vwa Ki-Mrungu he kimwiri. —Vakolosai 2:9

Na izii lefuma uko wanga, lekiti: Uu ni Mwanangu mkunde wangu, nemwizihirwe. —Matayo 3:17

Nami nevonie, kangi nekoneshe iti uu ni Mwana wa Mrungu.

—Yohane 1:34

Akavati: Unywi mu va aha si, mi ni wa uko wanga; unywi mu va he si ii, mi si wa he si ii. . . . Yesu akavati: Kididi, kididi, nimutio: Abrahamu esinaoka, mi nekireho.

—Yohane 8:23 na 58

Ula mche akamti: Nemanijie iti Mesia eneza (eitangwa Kristo); naye ekineza, ye enetufunukurira mburi jose. Yesu akamti: Mi neteta nawe Niye. —Yohane 4:25, 26

Yesu akavati: Mi nimi kijo cha nkalamo; ye eza hangu tekasikie nza neri, na ula eniitikija tekazesi-
kia nkiru narini. —Yohane 6:35

Igheri mi neho he ii si, mi ni kianga cha ii si. —Yohane 9:5

Ingeri Yesu akavati wa: Kididi, kididi, nimutio: Mi nimi mvera wa magonji. —Yohane 10:7

Yesu akamti: Mi nimi uko kuvuka he vefwie na nkalamo. Ye eniitikija mi, na akatefwa enekalama. —Yohane 11:25

Unywi muniitanga Mcheji, na Mfumwa; na huvwo nivwo, ambu nivwo vuntu neikee. —Yohane 13:13

Yesu akamti: Nimi nzia, na idi, na nkalamo; mntu tekaze he Vava ekisavechija hemi. —Yohane 14:6

Mi nimi mvera; mntu ekiingia hemi enekia; eneingia na kufuma, kangi enevona ndisha. —Yohane 10:9

Akaazera iti mavungano aikae si he mani; akaghuha ila mikate misano na samaki mbiri, akarereha wanga, akaiinka lutelwedi, akabendua ila mikate, akavainka varateri vakwe, na varateri vakavainka mavungano. Vakala vose vakaighuta; vakatotola vibendo vyeshele, vikaizuja vikapu ikumi na viri. Vose velie ne sa viku visano, kushigha vache na vana.

—Matayo 14: 19-21

Hekina matuntu veri veikee si mbaimbai he nzia; vekisikia iti Yesu evecha, vakaitanga na izii ibaha vekiti: Mfumwa, Mwana Davidi, utuvoneie! . . . Muenda nimuketieni? Vakamti: Mfumwa, tue-

nda iti meso etu atambarujwe. Yesu akavaondia, akakunta meso avo. Hala indi vakavona, vakamratera. —Matayo 20:30 na 32-34

Simoni akagharusha, akamti: Mfumwa, twerongie ndima kio chose, tetuvonie kintu; mira kwa kiteto chako ninegera nyavu. Vekinakete huvo, vakagura samaki nyingi mno, nyavu javo jikaenda kuchika. —Luka 5:5, 6

Yesu ekifika kaa hakwe Petro, akamvona mkwewe Petro, mlala wavo mche wakwe, eshinjie he Kitanda, e muwaji wa isha. Akamkunta mkono, isha likasea; akavuka akavatumikia. —Matayo 8:14, 15

Ambu vintu vyose vyerumbiwe heye, vyeho uko wanga na vyeho he isanga, vyevoneka na vyesivoneka, kakicha ni vichumbi vya ngazo, kana vufumwa, kana vubaha, kana nzinya, vintu vyose vyerumbiwe heye, na he vuntu vwa-kwe.

—Vakolosai 1:16

Vyose vyeharehike he uo; na esi he ye tehenā cho chehārehike he vila vyehārehwe.

—Yohane 1:3

Heicho nyumba ya Israeli yose, naikoneshe kumanya iti: Uo Yesu mwemvambie he msalaba, Mrungu amghosha Mfumwa na Kristo.

—Ndimā ja Ntume 2:36

Mrungu . . . chakenjija he misi ii, etetie na uswi kwa Mwanawe, eye emvikie kuoka mpali wa vyose, kangi heye erumbie si ii.

—Vaebrania 1:2

Ambu heicho, Kristo efwie kangi akaketa wa moo, nesa aoke Mfumwa wa vala vefwie na vala vereho.

—Varoma 14:9

Mrungu ni mkitengo, eye emuitange kuingia he vumwe vwa Mwana wakwe, Yesu Kristo Mfumwa wetu.

—1 Vakorinto 1:9

Na kila lumi luzumire iti YESU KRISTO NI MFUMWA, he ngazo ya Mrungu Vava.

—Vafilipi 2:11

Mira we o, h'ii! hanini wemlaha mndughu wako? kana we, h'ii! hanini wem'bera mndughu wako? ambu uswi vose tuneimuka mozya he kichumbi cha mlaho cha Mrungu.

—Varoma 14:10

Nikukokontia mozya he Mrungu na mozya he Kristo Yesu, enerevalaha vala vereho na vala vefwie, na he kufununkurwa kwa kwe na he vufumwa vwakwe.

—2 Timoteo 4:1

Aho Mwana wa Mntu ekineza na ngazo yakwe, hamwe na vama laika vezerire vose, niho eneikaa he kichumbi cha ngazo yakwe; na

vaisanga vose venevungana mozya heye; naye enevatanya sa vuntu mrisha etanya magonji na mbuji.

—Matayo 25:31, 32

Kangi Vava telaha mntu neri mmwe, mira emunkie Mwana mlaho wose.

—Yohane 5:22

He msi ula Mrungu ekinelaha mpiso ja vantu, kiringanyo cha Mburi Yedi yangu he Kristo Yesu.

—Varoma 2:16

Akatuazera kuti tuvabirikire vantu na kuteta vuonwa, iti: Uu niye egimbikwe ni Mrungu, aoke Mlahi wa vala vereho na vala vefwie.

—Ndima ja Ntume 10:42

Mi nimi mvera; mntu ekiingia hemi enekia; eneingia na kufuma, kangi enevona ndisha.

—Yohane 10:9

Yesu akamti: Nimi nzia, na idi, na nkalamo; mntu tekaze he Vava ekisavechija hemi. —Yohane 14:6

Nicho nemuti: Munefwia he mabanu enyu; ambu mwekisaitikija iti nimi Ye, munefwia he mabanu enyu. —Yohane 8:24

Naye ekinakoloshwe akaoka kiusho cha lukio lwa kae na kae he vantu vose vemsikia.

—Vaebrania 5:9

Neri tekena lukio lwefuma he ungi neri mmwe, ambu tekena izina

lingi aha si vantu veliinkiwe, chetutara kukijwa nilo.

—Ndima ja Ntume 4:12

Vetarirwa kitea sutwa kwa mbonea yakwe he nzia ya vukomboli vweho he Kristo Yesu.

—Varoma 3:24

Heicho, ye eveiwa kuvakija kae na kae, vala vemswia Mrungu kwa kuvechija heye; ambu eho moo misi yose, nesa avaombie.

—Vaebrania 7:25

Kristo etukombole he kiraro cha myomongwa, ambu eghoshijwe kiraro vuntu vwetu; ambu heandikwe: Erariwe kila mntu etuandikwe wanga he mti.

—Vagalatia 3:13

Mira heye unywi mweidime kuu-
kaa he Kristo Yesu, he uswi egho-
shijwe kiugho chefuma he Mru-
ngu, na kitea, na kuzera, na vuko-
mboli. —1 Vakorinto 1:30

Eye ekuinkije ye mwenye vuntu
vwetu, nesa atukombole he kuko-
ndika kwose; na kukuojija vantu
vaoke va he kifumwa chakwe
mwenye, vala vekudindija he mi-
hiro yedi. —Tito 2:14

Mwekimwanjela Vava, etugho-
shije tuveiwe kughuha ifungu la
vupali vwa vezerire he kianga. Na-
ye etukijije he nzinya ya kija, aka-
tusamija na kutuingija he vufu-
mwa vwa Mwana wa lukundo lwa-

ke; heye tuna vukomboli, ekwo
kushighiwa mabanu.

—Vakolosai 1:12-14

Ambu Mwana wa Mntu ezie ku-
enda kila chetekie na kukikija.

—Luka 19:10

Navo vekiimba lwazi lushaa ve-
kiti: Chekufwenye we kughuha i-
cho kitabu na kuchungua visimbi-
ko vyacho; ambu wekikomiwe u-
kamzorira Mrungu vantu kwa sa-
kame yako, va mbari jose na vite-
tire na malukolo na vaisanga.

—Mfunukuro 5:9

Ambu Mrungu tetuvikie he oro
yakwe, esire iti tuvone lukio, he
Mfumwa wetu Yesu Kristo.

—1 Vatesalonike 5:9

Mira chekelile mno twekinake-
nje kuinkwa kitea vuntu vwa sa-
kame yakwe, tunekijwa he oro
kwa mburi yakwe. —Varoma 5:9

Heye uo, he sakame yakwe, tu-
na vukomboli vwetu, kushighiwa
mabanu, kiringanyo cha vuzuri
vwa mbonea yakwe. —Vaefeso 1:7

Ambu ii niyo sakame yangu ya
kiaghano, yeitwa vuntu vwa vaji-
nki nesa vashighiwe mabanu.
—Matayo 26:28

Manyani iti temukombolwe
kwa vintu vyekondika, fedha ka-
na dhahabu; nesa muidime kufu-
ma he mitongire yenyu yesive e
sumpa ya vavava venyu, esire he

sakame ya zora mbaha ya mwana
ng'onji esina kirema, neri idama-
ro, eyo yakwe Kristo.

—1 Petro 1:18, 19

Mira twekitongia he kianga, sa
vuntu ye eho he kianga, tuna vu-
mwe uswi venye na venye, na sa-
kame yakwe Yesu Mwana wakwe,
ituelija mabanu ose. —1 Yohane 1:7

Sakame yakwe Kristo, eye he
vuntu vwa Mpeho wa kae na kae,
ekuinkije he Mrungu kuoka itasi
lesima madamaro, inezika kumuo-
ja madunganyo enyu na mihiro
yenyu yefwie, muidime kumtasa
Mrungu mwenye moo!

—Vaebrania 9:14

Ambu mwekijijwe kwa mbonea, he nzia ya mwitikijo; na icho teki-fuma he unywi venye, ni kiinkwa cha Mrungu; neri si he mihiro, ha-sireketa mntu wowose ekukaza.

—Vaefeso 2:8, 9

Iki tweekinakenje kutarirwa ki-tea chefuma he mwitikijo, natuke-te mporere na Mrungu he vuntu vwa Mfumwa wetu Yesu Kristo.

—Varoma 5:1

Ambu he Kristo Yesu, kutava-nwa kana kusatavanwa tekughe-nja kintu, esire mwitikijo weronga ndima kwa lukundo.—Vagalatia 5:6

Niho vakamti: Tughende ze ne-sa tuidime kuronga ndima ja Mru-

ngu? Yesu akagharusha, akavati: Ii niyo ndima ya Mrungu, mumwi-tikije ula etumiwe Niye.

—Yohane 6:28, 29

Vakamti: Mwitikije Mfumwa Yesu niho wenekia, we na kaa ha-ko.

—Ndima ja Ntume 16:31

Ambu chose chemoghiwe ni Mrungu kivota si ii; kangi kuvota kwevotie ii si ni mwitikijo wetu.

—1 Yohane 5:4

Mira aa eandikwe nesa muidime kuitikija iti Yesu niye Kristo, Mwana wa Mrungu. Na he uko kuitikija, mukete nkalamo he izi-na lakwe.

—Yohane 20:31

Mrungu, Vava wa Mfumwa wetu Yesu Kristo nakazwe, Vava wa mbazi, Mrungu wa ituja lose.

—2 Vakorinto 1:3

Neri esi he vuntu vwa mihiro ya kitea twehirire uswi, esire ni kwa mbonea yakwe, he kuojwa kwa kumoghwa ka keru na kughoshwa vashaa ni Mpeho Wedi. —Tito 3:5

Ambu Mwana wa Mntu ezie kukania kila chekitekie. Mutize? Mntu ena magonji ighana, imwe lekiteka tckashighe ala makumi kenda na kenda, akatonga he ntuvi kuraenda lila letekie? Na ekinalivona, kididi nimutio: Eizihirwa

vuntu vwalo kukela ala makumi kenda na kenda esitekie. Nirehuvo, tekiiziha he Vava wenyu wa uko wanga iti mmwe wa ava vadori ateke. —Matayo 18:11-14

Heicho tuzengelele he kichumbi cha mbonea twena ndekero, nesa tufwiiwe mbazi na kuinkwa mbonea yetughenja igheri la vusovu.

—Vaebrania 4:16

Mrungu Vava wa Mfumwa wetu Yesu Kristo, abumijwe, eye kwa mbonea yakwe mbaha etumoghie ka keru nesa tukete ikuji lena nkalamo he kuvuka kwakwe Yesu Kristo he vefwie.

—1 Petro 1:3

Akatuma mzoro wakwe saa ya kijo avavwire vala verarikwe: Nzoni, ambu vyose vyakenja kiringanywa. —Luka 14:17

Ana tu vamondo vuntu vwakwe Kristo, sa kuti, Mrungu esembereja kwa myomo yetu; tumusemba unywi vuntu vwakwe Kristo, mukundanywe na Mrungu. —2 Vakorinto 5:20

Na Mpeho na Mwai elondolwa vati: Nzoo! Na ula esikia nati: Nzoo! Na ula ena nkiru naze; na ula eenda, naghuhe mpombe ya nkalamo sutwa. —Mfunukuro 22:17

Eye etukijije akatuitanga na mwitango wezerire, si he kiringa-

nyo cha mihiro yetu, esire vuntu vwa kiringanyo cha kurekera kwakwe na mbonea yakwe. Iyo mbonea tweiinkiwe he Kristo Yesu too kae. —2 Timoteo 1:9

Ingeri msi ula wa kukenjija, ula msi m'baha ewo m'bahisha, Yesu akaimuka akateta na wanga ekiti: Mntu ekisikia nkiru, naze hangu anwe. —Yohane 7:37

Mira Yesu ekivona akavihiwa mno, akavati: Shighani vana vadori vaze hemi, musivakinde; ambu vana sa ava vufumwa vwa Mrungu ni vwavo. —Marko 10:14

Nzoni hangu unywi vose mwebinuka na veemewe ni mijigho, nine-mutundanya. —Matayo 11:28

Heicho vana va Mrungu vevoneka, hata vana vakwe Shetani. Kila mntu esiketa kitea, tefumie he Mrungu; neri ula esimkunda mndughu wakwe. —1 Yohane 3:10

Ambu vose vetonjwa ni Mpeho wa Mrungu, avo nivo vana va Mrungu; kwa kuti temughuhie mpeho wa vuzoro eete fole, mira mweghuhie mpeho wa kughoshwa vana, eye he uo tuitanga: Aba, Vava. —Varoma 8:14, 15

Nesa muidime kuoka vana va Mrungu vesina cho veshaghwa, neri kuisha, vesina idamaro ghati he lukolo lwena tiri, lwehotoke, hevo unywi muvoneka sa vianga he ii si. —Vafilipi 2:15

Heicho: Fumani ghati hevo, mutanywe navo, nivwo vuntu Mfumwa eti, musikunte kintu chena ikwe, nami ninemughuhia. Nineoka Vava he unywi, na unywi hemi muneoka vanangu va kibwange na vakibora. Nivwo vuntu Mfumwa mwenye nzinya jose eti.

—2 Vakorinto 6:17, 18

Mira vose vemghuhie, vala veitikija izina lakwe, evainkie nzinya kuoka vana va Mrungu.

—Yohane 1:12

Si kila mntu eniitanga Mfumwa, Mfumwa, eneingia he vufumwa vwa uko wanga, esire ula eronga vila vyekundiwe ni Vava wangu wa uko wanga. —Matayo 7:21

Ambu eneoka m'baha mozya ya Mfumwa; tekanwe mvinyo neri kiengeji; naye eneizujwa Mpeho Wendi too ereho ndeni he mlala wavo.

—Luka 1:15

Heicho, kurindeni, ngoro jenyu jisiresindiiwa ni kuliisha na vuengeji, na mabinukio a moo uu; ula msi ukaremuputukija, sa vuntu mtegho wegurija.

—Luka 21:34

Heicho mihiro ya mwiri yema nyike, niyo ii: Kushisha, ihani, tama, kutasa mirungu, vusavi, nzo, mavoo, kiru, oro, irenge, msopano, fwefwe, luiso, vuengeji, kuliisha, na vingi vyefwanane na ivyo; he i-

vyo nimuvwira hecheri, sa vuntu nekenjije kumuvwira, iti vantu veketa vintu sa ivyo, tevekapale vufumwa vwa Mrungu.

—Vagalatia 5:19-21

Ni chedi kusala nyama kana kusanwa mvinyo kana kuketa kintu kingi chochose, echo hecho mndughu wako ekwangwajwa.

—Varoma 14:21

Vuntu chetara he msi, natutonge na shima; si he kuliisha na kuengea, si he uvura na kushinda, si he mavoo na kiru. Mira mdokeni Mfumwa Yesu Kristo, neri musisoseje mwiri mukarekweja mhelele wavo.

—Varoma 13:13, 14

Akamti: Mkunde Mfumwa Mru-
ngu wako kwa moo wako wose, na
kwa ngoro yako yose, na kwa
kucha kwako kwise. Ilo nilo iamoro
ibaha kang'i e la kuvoka.

—Matayo 22:37, 38

Aho ekifuma na nzieni, mntu
mmwe akamsarira, akamdunkuti-
a, akamvwija: Mcheji wedi, nikete
ze nesa nipale nkalamo ya kae na
kae? Yesu akamti: Hanini weniita-
nga wedi? Tehena e wedi, esire
mmwe, eye Mrungu. Wemanyije
maamoro: Usikome, Usishinde, U-
siive, Usitete vuonwa vwa mongo,
Usizinde, Vikia vaveo na mlala
wenyu shima. Akamti: Mcheji, ivi
vyose nevigurishe too nere mwa-

na. Yesu akamrerehisha, akamku-
nda, akamti: Weimije kintu ki-
mwe. Tonga utaghe vyose wena
navyo, uvainke vakiva, uneketa
ndungu uko wanga; wekikenja uze
uniratere. Mira ye akajingija vu-
sho vuntu vwa icho kiteto, akato-
nga eshinirwe, ambu ekina mari
nyingi.

—Marko 10:17-22

Nimwanjela Kristo Yesu Mfu-
mwa wetu, enigerire nzinya kila e-
nivonie iti ni mkitengo, akanivika
he ndima yakwe; nziaho aho kuvoka
nekimzafalaja, na mrerisha va-
ntu vwasi, na mtiri, mira nikavo-
na mbonea kila neketie huvo he
vurundu na kusaketa mwitikijo.

—1 Timoteo 1:12, 13

Musiishwe, Mrungu tesolwa; ambu icho icho mntu ehanda, nirecho enefindika. —Vagalatia 6:7

Vana vadori, mntu asizemuisha, ye eronga kitea ena kitea, sa vuntu ye ena kitea; ula eronga mabanu efuma hakwe Shetani; ambu Shetani ni mzaronga mabanu too kuvoka. —1 Yohane 3:7, 8a

Mntu asimuishe na viteto vya sutwa; ambu he vuntu vwa ivyo, oro ya Mrungu ivazia vana va lubero. —Vaefeso 5:6

Kana temumanyije iti vareketa vivivi tevekapale vufumwa vwa Mrungu? Musiishwe, vareshisha

kana varetasa mirungu, kana vareshinda, kana vadai kana vareshinda kinyuma, kana vakea kana varemotoka, kana vaengeji, kana varerara neri vakibonda, tevekapale vufumwa vwa Mrungu.

—1 Vakorinto 6:9, 10

Mira okani varehira kiteto, musioke varesikia du, mukakuisha ngoro jenyu. —Yakobo 1:22

Ambu mntu ekikuvona iti ni kintu, naye esi kintu, ekuisha ye mwenye. —Vagalatia 6:3

Ambu vajinki veneza he izina langu, vekiti: Nimi Kristo; navo veneisha vajinki. —Matayo 24:5

Heicho, sa vuntu mabanu eingie he si ii vuntu vwa mntu mmwe, na he ibanu ilo, kifwa; huvo kifwa kikapafikia vantu vose ambu vose vebanie. —Varoma 5:12

Nyuma kila kiherehere chekiketa ndeni kimogha ibanu, na ilo ibanu lekikoloka limogha kifwa. —Yakobo 1:15

Ambu madunganyo a mwiri ni kifwa; mira madunganyo a mpeho ni nkalamo na mporere. Ambu madunganyo a mwiri ni vunzo he Mrungu, ambu teesikia viziomo vya Mrungu, neri teeidima kusi-
kia. —Varoma 8:6, 7

Kangi kitara kuizihirwa na kubigha mng'aro, ambu uu mndu-

ghu wako ekifwie, iki avuka; ekitekie, iki avoneka. —Luka 15:32

Ni lumazo ani mwevonie misi ila he vintu ivyo mwevisikiwa soni iki? Ambu msio wa vintu ivyo ni kifwa. —Varoma 6:21

Mira vafole na vala vesina mwitikijo, na vevihija, na vakomi, na vareshinda, na vasavi, na vala vetaasa mirungu, na vamongo vose, ifungu lavo ni he ila ndiva yeaka moto na kibiriti. Icho nicho kifwa cha keru. —Mfunukuro 21:8

Ambu mhako wa mabanu ni kifwa, mira kiinkwa cha Mrungu ni nkalamo ya kae na kae he Kristo Yesu Mfumwa wetu. —Varoma 6:23

Na kufunzirijwa kwa nzinya iti ni Mwana wa Mrungu, he nzia ya Mpeho wa kuzera, he kuvuka he vefwie, Yesu Kristo Mfumwa wetu.
—Varoma 1:4

Naye ekinakenje kuteta huvo, akaitanga na izii ibaha: Lazaro, fuma na nze! Ula efwie akafuma na nze, echungiwe shanda maghu na mikono, na vusho vwakwe vwechungiwe na mhaluma. Niho Yesu akavati: Mchungueni, mumshighe atonge.
—Yohane 11:43, 44

Akaswi hafuhi, akakunta kita-nda, vala vetikie vakaimuka. Akamti: M'bwange, nikuti: Vuka! Ula efwie akavuka, akaikaa si; akavoka kuteta.
—Luka 7:14, 15a

Nicho cheshigha Vava ekiniku-nda, kila neinkija kuho kwangu nesa ninakughuhe wa. Tehena e-kunighumba, mira nitakuinkija mi mwenye. Nami nina nzinya ya kukuinkija, kangi nina nzinya ya kukughuha wa. Iazero ilo nelighuhie ha Vava wangu.

—Yohane 10:17, 18

Na ula eho moo, nami nekifwie, mira rereha niho na moo kae na kae. Nihete funguo ja kifwa na ja uko he nkoma. —Mfunukuro 1:18

Ambu nire sari ye atetie mhaka avike vanzo vakwe vose kijusi he mavato akwe. Mnzo wakenjija e-nevushwa ni kifwa.

—1 Vakorinto 15:25, 26

Mcheji, iamoro ibaha he myomongwa ni lihi? Akamti: Mkunde Mfumwa Mrungu wako kwa moo wako wose, na kwa ngoro yako yose, na kwa kucha kwako kwose. Ilo nilo iamoro ibaha kangi e la kuvoka. Na la keru lefwanane nalo ni ili: Mkunde mghenji wako sa vuntu wekukundie we mwenye. He ao maamoro meri, niho hantu myomongwa yose na varoti vye-chumbaghie. —Matayo 22:36-40

Mfumwa Mrungu wetu ni Mfumwa mmwe; nawe mkunde Mfumwa Mrungu wako kwa moo wako wose, na kwa ngoro yako yose, na kwa kucha kwako kwose, na

kwa nzinya jako jose. Na la keru ni ili: Mkunde mghenji wako sa we mwenye. Tehena iamoro lingi e ibaha kukela ao. —Marko 12:29b-31

Sa vuntu Vava enikundie mi, nami nemukundie unywi, ikaeni he lukundo lwangu. Mwekigurisha maazero angu muneikaa he lukundo lwangu; sa vuntu mi negurisha maazero a Vava wangu na kuikaa he lukundo lwakwe. Ivyo nemuvwirire, nesa kuizihirwa kwangu kuikae he unywi, na kuizihirwa kwenyu kukoloshwe. Iazero langu ni ili: Mukundane, sa vuntu mi nemukundie unywi.

—Yohane 15:9-12

Heicho unywi musilaha kintu igheri lacho lesinafika, mhaka Mfumwa ekiza, niye eneomika vिला vyevisike he kija na kufunyirija mburi ja he ngoro; niho kila mntu enevona nguma yakwe he Mrungu.

—1 Vakorinto 4:5

Mrungu eye ebajije si ii na vyose vyeho heyo, esitue he nyumba jejengiwe na mikono, ambu ye ni Mfumwa wa uko wanga na kunu si. Neri tehirirwa na mikono ya vantu sa ena cho esovie, ambu niye einka vose moo, na muho na vintu vyose. Kangi niye eghoshije mbari jose ja vantu jifume he mntu mmwe, kangi jitue he masanga ose, akajivikia magheri na

mihaka na hantu venetua, nesa vamwende Mrungu na ere kwa kubabata vamvone, nziaho teho hae na kila mmwe wetu. Ambu ndeni heye tuna moo, tutonga, tuna kuhokwetu, sa vuntu mmwe wenyu mreuka nyimbo etetie: Ambu uswi vose tu va lukolo lwakwe.

—Ndima ja Ntume 17: 24-28

Neri mozya heye tehena kirumbe chesimanyike boo, mira vintu vyose viho kituhu na kufunukurwa he meso akwe, ye heye tweteta kiteto chakwe. —Vaebrania 4:13

Ambu tehena kintu chevisike chesikarefunukurwa; neri chevisiwe chesikaremanyika na kufumirira boo.

—Luka 8:17

IBIGHO LA KAE NA KAE HE VARERONGA MABANU

Mwana wa Mntu enetuma vama-laika vakwe, navo venevunganya mavihijo ose na vala vehira vivivi kuvafunya he vufumwa vwakwe, na kuvagera he iziko la moto, niho heneketa kuwela na kukereresha majegho.

—Matayo 13:41, 42

Mira wanga ya iki na si ii, vyeimbikiwe moto, he kiteto icho icho, virindwa mhaka msi wa milaho, na kukondwa kwa vala vesimfoleka Mrungu.

—2 Petro 3:7

Avo venebighwa na kuteshwa tosho kae na kae, na kutanywa na vusho vwa Mfumwa, na ngazo ya nzinya yakwe.

—2 Vatesalonike 1:9

Kakicha mkono wako kana kughu kwako kwekikuhosha, kuchwe ukutaghe noko hae; ambu ni keba kuingia he nkalamo wesovekiwe ni mkono kana kughu, kuke-la wena mikono miri kana maghu meri wekitaghwa he moto wa kae na kae.

—Matayo 18:8

Avo venetonga kuraingia he ibigho la kae na kae, mira venye singisirya vo venetonga he nkalamo ya kae na kae.

—Matayo 25:46

Na kakicha hena mntu esivoneke iti eandikwe he kitabu cha nkalamo, akaviritwa na he ila ndiva ya moto.

—Mfunukuro 20:15

Na sa vuntu vantu vevikiwa ku-
fwa kantu kamwe, na nyuma ya
kifwa milaho. —Vaebrania 9:27

Ambu echwie kiazze cha kulahia
masanga ose kwa kitea, ekituma
mntu ula emsaghure, naye evai-
nkie vantu vose ndekero ya vintu
ivi hala ekimvusha he vefwie.
—Ndima ja Ntume 17:31

Mfumwa emanya kuvakania ve-
zerire he mighesho, na kuvavika
vala vesina kitea vaikae e nkore
mhaka msi wa mlaho. —2 Petro 2:9

Vuntu vwa icho, lukundo lwako-
loka hetu, nesa tukete ndekero he
msi wa mlaho; ambu sa vuntu ye

eikée, na uswi nirevwo vuntu twei-
kee he si ii. —1 Yohane 4:17

Na avo vefwie venechwiwa
mburi na ivyo veandikwe he vila
vitabu, kiringanyo cha mihiro ya-
vo. —Mfunukuro 20:12b

Ambu kitutara uswi vose kufu-
nyirijwa mozya he kichumbi cha-
kwe Kristo cha kulahia, nesa kila
mntu aghuhe mhako wa vila ehiri-
re he mwiri sa vuntu ehire, kari
ni vyedi kari ni vivivi.
—2 Vakorinto 5:10

Heicho ni huvo, kila mntu he u-
swi eneteta mburi jakwe mwenye
mozya he Mrungu. —Varoma 14:12

Mira kila kiinkwa tekiikee sa lila iteshanyo; ambu ukinakiche he kubana kwa ula mmwe vajinki vefwie, ni kuvecha mno mbonea ya Mrungu, na kiinkwa cheho he mbonea ya mntu mmwe Yesu Kristo, kinezika vuntu vwa vala vajinki. Iki kari ni huvo, si he kuidima kwa ula eenda kana ula edindika, esire he ula evoneia, eye Mrungu.

—Varoma 5:15; 9:16

Ambu Mrungu evakinda vala vekubaa, mira vala vekuduisha evavoneia.

—1 Petro 5:5b

Mrungu naanjelwe vuntu vwa kiinkwa chakwe, neri twesiidima kukikaza vuntu chetara.

—2 Vakorinto 9:15

Ambu mwemanyije mbonea ya Mfumwa wetu Yesu Kristo, vuntu eokie mkiva vuntu wenyu, nziaho neki mzuri, nesa unywi muidime kuoka vazuri vuntu vwa vukiva vwakwe.

—2 Vakorinto 8:9

Na mabanu ekinanete, mbonea ikaongejika kukela; nesa sa vuntu mabanu eketie nzinya he kifwa, nirehuvo he vuntu vwa kitea mbonea itetie mhaka nkalamo ya kae na kae he Yesu Kristo Mfumwa wetu.

—Varoma 5:20b, 21

Kangi ntume vakateta vuonwa vwa kuvuka he vefwie kwa Mfumwa Yesu na nzinya mbaha, na mbonea mbaha ikaikaa hevo vose.

—Ndima ja Ntume 4:33

Lila igheri la kusamanya, Mrungu akakaa sa esivona, mira iki eazera vantu vose va kila hantu vachwe mti. —Ndima ja Ntume 17:30

Nimutio: sivwo, mira mwekischwa mti, unywi vose munerebuntwa huvo huvo. —Luka 13:3

Chweni mti, ambu vufumwa vwa uko wanga vwazengelela. —Matayo 3:2

Petro akavati: Chwani mti kila mmwe abatizwe he izina lakwe Yesu Kristo, mushighiwe mabanu enyu, na unywi muneinkwa Mpeho Wedi. Chwani ra mti, mugharuke, nesa mabanu enyu ashaghashwe, nesa magheri a kutu-

ndanywa efuma he Mfumwa afike. —Ndima ja Ntume 2:38; 3:19

Nimutio, nirehuvo heneketa kuizihirwa uko wanga vuntu vwa m'banu mmwe echwa mti, kuvecha vuntu vwa venye kitea makumi kenda na kenda chesivatara kuchwa mti. —Luka 15:7

Ambu kuvihijwa vuntu vwa Mrungu kuete kuchwa mti kweete lukio lwesina mganyo; mira kuvihwa kwa si ii, kuete kifwa. —2 Vakorinto 7:10

Nimutio, nirevwo vuntu heneke-ta kuizihirwa he vamalaika va Mrungu, vuntu vwa m'banu mmwe echwa mti. —Luka 15:10

Ambu mwekivashighia vantu mateshanyo avo, hata Vava wenyu wa uko wanga enemushighia na unywi. —Matayo 6:14

Yesu ekivona mwitikijo wavo, akamti ula eholoje: Mwanangu, washighiwa mabanu ako.

—Marko 2:5

Iti he uo mubirikirwa kushighiwa mabanu. Uo Mrungu emgimbike he mkono wakwe wa kume, aoke M'baha na Mkija, aetie Vaisraeli kuchwa mti na kushighiwa mabanu.

—Ndima ja Ntume 13:38b; 5:31

Rereha, neimuke mpengeni, nikokonta; mntu ekisikia izii langu, na kujuvua luvwi, nineingia ha-

kwe, nami ninela hamwe naye, naye hamwe nami. —Mfunukuro 3:20

Na iti vaisanga vose venebirikirwa mburi ya kuchwa mti na kushighiwa mabanu he izina lakwe, kuvokia Yerusalemu. —Luka 24:47

Yesu akamti: Nami sikakulahe; kutongire, mira usironge mabanu kangi. —Yohane 8:11b

Twekiti tetuna mabanu, tukuisa venye, neri idi teiho hetu. Twekighamba mabanu etu, ye ni mkitengo na mkitea, etushighia mabanu etu, na kutuoja vivivi vyose. Twekiti iti tetubanie, tumghosha mmongo, neri kiteto chakwe tekiho he uswi.

—1 Yohane 1:8-10

Ambu mbonea ya Mrungu yeki-
ja vantu vose yafunukurwa; nayo
itucheja kusua vivivi na kiherehe-
re cha kimasanga; tuidime kuikaa
kwa kiringanyo, na kitea na kuzee-
ra he si ii ya iki. —Tito 2:11, 12

Dunganyani vila vyeho uko wa-
nga, si vya ili isanga.
—Vakolosai 3:2

Neri musikete sanga na mihiro
ya kija yesimogha, mira muibohi-
je. —Vaefeso 5:11

Musikunde ii si, neri vila veho
he ii si. Mntu ekikunda ii si, ku-
mkunda Vava tekoho heye. Ambu
chose cheho he ii si, echo: kihere-

here cha mwiri, na kiherehere cha
meso, na vila vyekubaiwa he moo
uu, tevifuma ha Vava, mira vifu-
ma he ii si. —1 Yohane 2:15, 16

Unywi vareshinda, temumanyi-
je iti kuoka mmbwie wa ili isanga
ni kuoka mnzo wa Mrungu? Hei-
cho ula eenda kuoka mmbwie wa i-
li isanga, ekughosha mnzo wa
Mrungu. —Yakobo 4:4

Musichunganywe igogolo na va-
la vesiitikije, he nzia yesive; a-
mbu, hena vumbwie ani vweho he
kitea na lubero? Kangi, hena sa-
nga ani yeho he kianga na kija?
—2 VaKorinto 6:14

Mwekimanya iti ye ni Mkitea, manyeni ra iti ula eronga kitea emoghiwe niye. Twemanyije iti ula emoghiwe ni Mrungu tebana; mira emoghiwe ni Mrungu ekuri-nda, neri ula mvivi temkunta.

—1 Yohane 2:29; 5:18

Huvo, chaoka iti mntu ekiikaa he Kristo, aoka kirumbe kishaa; vya kae vyavecha; rereha vyaoka vishaa.

—2 Vakorinto 5:17

Yesu akagharusha, akamti: Kididi, kididi, nikutio: Mntu ekisamoghwa ka keru, teidima kuvona vufumwa vwa Mrungu.

—Yohane 3:3

Mira mwaojwa, kangi mwazeri-jwa, mwatarirwa kitea he izina

la Mfumwa Yesu Kristo, na he Mpeho wa Mrungu wetu.

—1 Vakorinto 6:11b

Ambu mwamoghwa ka keru; si he mbeu yekondika esire he ila yesikondika; eyo kiteto cha Mrungu chekalama, cheikaa kae na kae.

—1 Petro 1:23

Mi nezie nesa vakete nkalamo, kangi vaivone fwa. —Yohane 10:10b

Uvu nivwo vuonwa, iti Mrungu etuinkie nkalamo ya kae na kae; na iyo nkalamo iho he Mwanawe. Ula emna Mwana, ena na iyo nkalamo; ula esina uo Mwana wa Mrungu tena iyo nkalamo.

—1 Yohane 5:11, 12

Na unywi emuvushije he vefwie, aho mwefwie vuntu vwa mateshanyo na mabanu enyu. Akatuvusha he vefwie hamwe naye, akatuikaja hamwe naye uko wanga, he Kristo Yesu.

—Vaefeso 2:1 na 6

Ye mwenye etikie mabanu etu he mwiri wakwe wanga he mti; nesa twekifwia mabanu tukalamie singisirya; he mishirimba yakwe mukabanda.

—1 Petro 2:24

Kakicha mwevushijwe he vefwie hamwe ne Kristo, endani vila vyeho uko wanga hantu Kristo eho, eitekae he mkono wa kume wa

Mrungu. Dunganyani vila vyeho uko wanga, si vya ili isanga. Ambu mwefwie, na nkalamo yenyu yevisiwe hamwe ne Kristo ha Mrungu.

—Vakolosai 3:1-3

Na vala e vakwe Kristo Yesu vevambie mwiri he msalaba hamwe na madunganyo avo mavivi na tama jawo. Twekiikaa na moo kwa Mpeho, natutonge kwa Mpeho.

—Vagalatia 5:24, 25

Uswi twefwie he mabanu tuneidimaze kuikaa kangi na mabanu? Huvo na unywi kutareni iti he mabanu mwefwie, na vena nkalamo he Mrungu he Kristo Yesu.

—Varoma 6:2b na 11

Ambu ye ehanda he mwiri wakwe, he mwiri wakwe enefindika kukondika; mira ye ehanda he Mpeho, he Mpeho enefindika nkalamo ya kae na kae. —Vagalatia 6:8

Na sa vuntu Mose evushije ila nyoka uko nyika, nirevwo vuntu chenemtara Mwana wa Mntu akwejwe, nesa kila emwitikija Ye avone nkalamo ya kae na kae.

—Yohane 3:14, 15

Na nkalamo ya kae na kae ni ii: Vakumanye we Mrungu eremmwe wa idi, ne Yesu Kristo ula wemtumie.

—Yohane 17:3

Ula emwitikija Mwana ena nkalamo ya kae na kae; ye esimwitiki-

ja Mwana tekavone nkalamo, mira oro ya Mrungu imwikaia.

—Yohane 3:36

Ambu mhako wa mabanu ni kifwa, mira kiinkwa cha Mrungu ni nkalamo ya kae na kae he Kristo Yesu Mfumwa wetu. —Varoma 6:23

Kididi, kididi, nimutio: Ye esikia kiteto changu na kumwitikija ula enitumie ena nkalamo ya kae na kae; neri tekaingie he milaho, mira evecha kufuma he kifwa na kuingia he nkalamo. —Yohane 5:24

Uvu nivwo vuonwa, iti Mrungu etuinkie nkalamo ya kae na kae; na iyo nkalamo iho he Mwanawe.

—1 Yohane 5:11

Mpeho mwenye eteta vuonwa hamwe na mpeho wetu kuti, uswi tu vana va Mrungu. —Varoma 8:16

Ula emna Mwana, ena na iyo nkalamo; ula esina uo Mwana wa Mrungu tena iyo nkalamo. Nemuandikie unywi ivyo, nesa mumanye iti muna nkalamo ya kae na kae, unywi mweitikija Izina la Mwana wa Mrungu.
—1 Yohane 5:12, 13

Ula ena na maazero angu, na kuagura, uo niye enikundie; kangi ula enikundie, enekundwa ni Vava wangu; mi nami ninemkunda na kukufunzirija heye. —Yohane 14:21

Na kila unywi mwaoka vana, Mrungu emtumie Mpeho wa Mwanawe he ngoro jetu, eiagha: Aba, Vava! —Vagalatia 4:6

Aho tumanya iti tuikaa heye, naye he uswi, ambu etuinkie Mpeho wakwe. —1 Yohane 4:13

Na heicho tumanya iti twemmanyiye ye, kakicha tugurisha maazero akwe. —1 Yohane 2:3

Mira iki mwekinakombolwe, na kuikaa hae na mabanu, na kughoshwa vazoro va Mrungu, muna lumazo lwenyu, nalwo ni kuzerijwa, msio wakwo ni nkalamo ya kae na kae. —Varoma 6:22

Na iki niza hako; na ivi viteto ni-
viteta he si ii, nesa vakete kuizihirwa kwangu kwekoloke hevo.

—Yohane 17:13

Mira mi ninemuvona wa, na ngoro jenyu jineizihirwa, na kuizihirwa kwenyu tehenā enemughumba. Mhaka iki temunaomba kintu he izina langu; ombani na unywi mnevona; kuizihirwa kwenyu kukoloke. —Yohane 16:22b na 24

Nevambiwe he msalaba hamwe ne Kristo; mira nikalama; neri simi wa, mira ni Kristo ekalama ndeni hemi; na ukwo kukalama na nakwo iki he mwiri, nina na-

kwo he kumwitikija Mwana wa Mrungu, eye enikundie akakuinkija ye mwenye vuntu vwangu.

—Vagalatia 2:20

Ambu vufumwa vwa Mrungu si kula kana kunwa, esire ni kitea na mporere na kuizihirwa he Mpeho Wedi.

—Varoma 14:17

Ivyo nemuvwirire, nesa kuizihirwa kwangu kuikae he unywi, na kuizihirwa kwenyu kukoloshwe.

—Yohane 15:11

Eye mwemkundie nziaho temunamvona; eye mwemwitikija nziaho temumvona iki; na kuizihirwa mno, kwizihirwa kwesitetika, kwenā ngazo.

—1 Petro 1:8

Temumanyije iti he ula eye mwekuinkije heye kuoka vazoro vakwe he kumsikia, mwaoka vazoro va ula mwemsikia iti ni vuzoro vwa mabanu vweete kifwa, kana kuti ni vuzoro vwa kusikia vweete kitea? —Varoma 6:16

Kumuinka unywi mwerishwa vwasi, kuizihirwa hamwe na uswi, aho Mfumwa Yesu ekinefunukurwa kufuma uko wanga, hamwe na vamalaika vakwe va nzinya, he luverevere lwa moto; kangi eki-
chwa sire he vala vesimmanyije Mrungu, na vala vesigurishe Mburi Yedi ya Mfumwa wetu Yesu; avo venebighwa na kuteshwa tosho kae na kae, na kutanywa na

vusho vwa Mfumwa, na ngazo ya nzinya yakwe.—2 Vatesalonike 1:7-9

Ambu si vala vesikia viziomo vena singisirya mozya he Mrungu, esire vala veronga viziomo venetarwa iti ni venye singisirya. —Varoma 2:13

Varela vwedi ni vala veoja suke javo, vakundijwe kutonga he uo mti wa nkalamo, na kuingia he mivera yawo vafikie muzi.

—Mfunukuro 22:14

Naye ekinakoloshwe akaoka kisho cha lukio lwa kae na kae he vantu vose vemsikia; kangi elangiwe ni Mrungu iti ni mtasi m'baha wa fwanyanyi yakwe Melkizedeki. —Vaebrania 5:9

Na kila lumi luzumire iti YESU KRISTO NI MFUMWA, he ngazo ya Mrungu Vava. —Vafilipi 2:11

Ana, kila mntu enizumira he vantu, nami ninemzumira he Vava wangu wa uko wanga. Mira kila mntu enikana he vantu, nami ninemkana he Vava wangu eho uko wanga. —Matayo 10:32, 33

Ula emkana Mwana temna Vava; ula emzumira Mwana, emna hata Vata. —1 Yohana 2:23

Ambu wekimzumira Mrungu na momo wako na kufunyirija iti Yesu ni Mfumwa, kangi wekiitikija

he ngoro yako iti Mrungu emvushije he vefwie, niho wenekia. Ambu kwa ngoro mntu eitikija na kuvona kitea; na he momo ezumira na kuvona lukio.

—Varoma 10:9, 10

Ambu ula enisikia soni, mi neri viteto vyangu, uo mntu, Mwana wa Mntu naye enemsikia soni, aho ekineza na ngazo yakwe na ya Vave na ya vamalaika vezerire.

—Luka 9:26

Ni mburi ya kuitikijwa, ambu: Kakicha tweekifwa hamwe naye, tunekalama hamwe naye; kakicha tweekigumirija tunetetia hamwe naye; kakicha tweekimkana ye, naye enetukana. —2 Timoteo 2:11, 12

Muoke va kiringanyo na kuyaa kiavi; ambu mrenge wenyu Shetani, ni sa simba yeboha, ejunguluka hose ekienda mntu emmija.

—1 Petro 5:8

Uvatambaruje meso avo, na kuvagharusha vatane na kija vapitukie kianga, vavuke he nzinya jakwe Shetani na kumzia Mrungu; nesa vainkwe kushighiwa mabanu avo, na vupali vweho he vala vezerijwe kwa mwitikijo weho hemi.

—Ndima ja Ntume 26:18

Niho ana Yesu akatikwa noko nyika ni Mpeho iti aregheshwa ni Shetani Niho Yesu akamti: Vuka aha Shetani! ambu cheandikwe kuti: Mdunkutie Mfumwa Mru-

ngu wako, umtase ye du. Niho Shetani akamshigha; vamalaika vakaza vakamtumikia.

—Matayo 4:1 na 10, 11

Uo kuza kwakwe ni kwa mihire yakwe Shetani, he nzinya yose, na maluvengo, na vimako vya mongo. —2 Vatesalonike 2:9

Cha msirikijo, zikani kudinda he Mfumwa na he vubaha vwa nzinya yakwe. Dokani mavuta ose a Mrungu, muidime kukinda vya vyakwe Shetani.

—Vaefeso 6:10, 11

Ambu mavuta a nkondo jetu, si a kimwiri, mira ena nzinya he Mrungu, eidima kugusha malukuta. —2 Vakorinto 10:4

Heicho, kila vana vena sakame na mwiri, naye nirehuvo, akaghuha mwiri weikee huvo, nesa kwa nzia ya kifwa amkome ula ekina nzinya ya kifwa, eye Shetani.

—Vaebrania 2:14

Ula eronga mabanu efuma hakwe Shetani; ambu Shetani ni mzaronga mabanu too kuvoka. He vuntu vwa icho, Mwana wa Mrungu efunyirijwe, nesa akonde ndima jakwe Shetani.

—1 Yohane 3:8

Ni ani enetutanya na lukundo lwakwe Kristo? H'ii! ni vwasi, kana ni vusovu, kana kuririeshwa, kana nza, kana sakaja, kana mpwasi, kana mhandwi? Mira

he ivi vintu vyose, tuvota, na kuvota kwetu ni vuntu vwa ula etu kundie.

—Varoma 8:35 na 37

Heicho msikieni Mrungu. Mkindeni Shetani, naye enemuaha. Zengelelani he Mrungu, naye enemuzengelela unywi.

—Yakobo 4:7, 8a

Aho niho ula mzabera enefunukurwa, eye Mfumwa Yesu enemkoma na muho wa momo wakwe, na kumtesha tosho aho eki-
nefumirira he kuza kwakwe; uo kuza kwakwe ni kwa nihirire yakwe Shetani, he nzinya yose, na maluvengo, na vimako vya mongo.

—2 Vatesalonike 2:8, 9

Na nikateteta na mitetire ya vantu na ya malaika, kakicha sina lukundo, naoka kighera cheia na mmanga weghona.

—1 Vakorinto 13:1

Mira ntunda ja Mpeho ni: Lukundo, kuizihirwa, mporere, kugumirija, miikarire yedi, vwedi, kitengo, vuhoo, kiringanyo.

—Vagalatia 5:22, 23a

Akamti ka keru: Simoni mwana Yohane, wenikundie? Akamti: Yee Mfumwa, we wemanyije iti nekundie. Akamti: Risha magonji angu.

—Yohane 21:16

Mntu ekiti: Nemkundie Mrungu, uko emvihiwe mindughu wakwe, ni mmongo; ambu ekisamku-

nda mindughu wakwe emvona, teveiwa kumkunda Mrungu esinamvona.

—1 Yohane 4:20

Mwekinikunda munegurisha maazero angu.

—Yohane 14:15

Huvo vantu vose venemanya iti mu varateri vangu mwekikundana unywi venye na venye.

—Yohane 13:35

Uswi twemanyije iti twavecha kufuma he kifwa tukaingia he nkalamo, kila twevakunda vandughu. Ula esikunda eikaa he kifwa.

—1 Yohane 3:14

Ambu ukwo nikwo kumkunda Mrungu, kugurisha maazero akwe, kangu maazero akwe si maziya.

—1 Yohane 5:3

Na uswi tu vaonwa va mburi jose eketie he isanga la Yudea na uko Yerusalemu, eye vemkomie kwa kumvamba he mti. Mira msi wa katatu Mrungu akamvusha he vefwie, akamunka kukuvonyesha boo, si he vantu vose, esire he vala vaonwa vesaghurwe ni Mrungu too aho, evo va uswi, twelie na kunwa hamwe naye, hala ekinavushwe he vefwie.

—Ndima ja Ntume 10:39-41

Ekinavuke msi wa kuvoka juma chaheyavo, akarongamfumia Maria Magdalena ula emfunyije mpepo mfunyate.

—Marko 16:9

Niho misi mnane yekivecha, varateri vakwe vekiho he nyumba kangi, ne Toma eki hamwe navo. Yesu akaza, maluvwi efungiwe, akaimuka aho ghati, akati: Mporere imuikaie. Ekikenja akamti Toma: Ete kichaa chako aha; urerehe maghanza angu; kangi ete mkono wako ugure kivaju changu; neri usioke esiitikija, mira mraitikija. Toma akagharusha, akamti: Mfumwa wangu na Mrungu wangu!

—Yohane 20:26-28

Eye einkijwe vuntu vwa mateshanyo etu na kuvushwa he vefwie, vuntu vwa kitea chetu.

—Varoma 4:24b

Kididi, kididi, nimutio: Saa yezie na iki iwaha, vefwie venesikia izii la Mwana wa Mrungu, na vala velisikia venekalama. Musimake he ivyo viteto, ambu saa iza eyo vantu vose veho he mbira venesikia izii lakwe. Navo venefuma; vala verongie vyedi he kuvuka kwa nkalamo, na vala vehirire vivivi, he kuvuka kwa mlaho.

—Yohane 5:26 na 28, 29

Kana temumanyije iti uswi vose twebatizwe hena Kristo Yesu twebatizwe he kifwa chakwe? Henai-cho twejikiwe hamwe naye he m'batizo he kifwa chakwe, nesa sa vuntu Kristo evukie he vefwie he

vuntu vwa ngazo ya Vavee, nirehuvo, na uswi tutongie he nkalamo shaa. Ambu sa vuntu twegurane naye he sumpa ya kifwa chakwe, huvo tunegurana naye he sumpa ya kuvuka kwakwe he vefwie.

—Varoma 6:3-5

Kakicha Kristo eikaa he unywi, mwiri wenyu wafwa he vuntu vwa mabanu; mira mpeho wenyu ekalama vuntu vwa kitea. Mira, kakicha Mpeho wa ula emvushije Yesu he vefwie eikaa he unywi, ula emvushije Kristo Yesu he vefwie, enekalamija hata miri yenyu yefikiwa ni kifwa, kwa Mpeho wakwe ula eikaa he unywi.

—Varoma 8:10, 11

Iti enetughenja uswi, tukie he mikono ya vanzo vetu, na kumtasa hesina fole, he kuzera na kitea mozya heye misi yetu yose.

—Luka 1:74, 75

Heicho vakunde vangu, kila twena ivyo viravo, natukuzerije ngoro jetu he maikwe ose a mwiri na a ngoro, kangi twekikolocha kuzera he kumfoleka Mrungu.

—2 Vakorinto 7:1

Mi nimubatiza kwa mpombe vuntu vwa kuchwa mti; mira ula eza nyuma yangu ena nzinya kunivecha, neri tekinivaie kumtikia viratu vyakwe; ye enemubatiza kwa Mpeho Wedi na moto.

—Matavo 3:11

Sa vuntu Mrungu Vava erongemumanya hala ekimwelija kwa Mpeho, mukaveiwa kusikia na kunyinyirwa sakame yakwe Yesu Kristo.

—1 Petro 1:2a

Kakicha mntu ekuzerija he kutana navo, eneoka ntanu yena shima, yeojijwe, yemwizihija Mfumwa, yeharehwe he kila ndima yedi.

—2 Timoteo 2:21

Mira sa vuntu ula emwitange ezerire, unywi na unywi okani vezerire he mitongire yenyu yose.

—1 Petro 1:15

Ambu Mrungu tetuitangie uvura, mira ni iti tuikae he kuzera.

—1 Vatesalonike 4:7

Heicho Yesu naye, nesa avaelije vantu na sakame yakwe mwenye, erishijwe vwasi nze ya mvera.

—Vaebrania 13:12

Sa vantu ye etusaghure tuoke vakwe too aho ii si yesinarumbwa, nesa tuoke vezerire, vantu vesina nzune mozya heye. Mudoke mntu mshaa, erumbiwe kwa fwanyanyi ya Mrungu, hena kitea na kuzera kwa idi.

—Vaefeso 1:4; 4:24

Twekighamba mabanu etu, ye ni mkitengo na mkitea, etushighia mabanu etu, na kutuoja vivivi vyose.

—1 Yohane 1:9

Heicho kila vintu ivyo vyose vyenezamburwa huvo, kimutara

kuoka vantu va miikarire ihi he mitongire yezerire na kumfoleka Mrungu.

—2 Petro 3:11

Endishani kuketa mporere na vantu vose, na kuzera, ekwo hesina mntu enemvona Mrungu esina nakwo.

—Vaebrania 12:14

Mira iki mwekinakombolwe, na kuikaa hae na mabanu, na kughoshwa vazoro va Mrungu, muna lumazo lwenyu, nalwo ni kuzerijwa, msio wakwo ni nkalamo ya kae na kae.

—Varoma 6:22

Mudoke mntu mshaa, erumbiwe kwa fwanyanyi ya Mrungu, hena kitea na kuzera kwa idi.

—Vaefeso 4:24

Ikio, kakicha unywi mwe vavi-vi, mwemanyije kuvainka vana venyu vintu vyedi, hamao, Vava eho uko wanga tekazike mno kuvainka Mpeho Wedi vala vemwomba?
—Luka 11:13

Ingeri vekikenja kumwomba Mrungu, hala hantu vevungane hakakushwa, vose vakaizua Mpeho Wedi, vakateta kiteto cha Mrungu kwa ndekero.

—Ndima ja Ntume 4:31

Mira ye ekiizua Mpeho Wedi; akatunkula na uko wanga, akavona ngazo ya Mrungu, ne Yesu eimuke mondo wa kume wa Mrungu.

—Ndima ja Ntume 7:55

Mira kakicha Mpeho wa Mrungu etue he unywi, temuratera mwiri; mira muratera mpeho. Mira ula esina Mpeho wakwe Kristo, uo si wakwe.
—Varoma 8:9

Mira muneinkwa nzinya aho Mpeho Wedi ekinemuseia, na unywi muneoka vaonwa vangu . . .
—Ndima ja Ntume 1:8

Ambu neki mntu wedi eizue Mpeho Wedi na mwitikijo . . .
—Ndima ja Ntume 11:24

Varateri vakaizujwa kuizihirwa na Mpeho Wedi.

—Ndima ja Ntume 13:52

Kangi musienggee mawa, kila heo hena vubanu, mira muizujwe Mpeho.
—Vaefeso 5:18

Yesu akamti: Wekiidima! Vyo-
se viidimika he ula eitikija.

—Marko 9:23

Vakunde, musivone iti ni kintu
cha kumaka vula vwasi vwemufi-
kiie sa moto nesa mugheshwe, sa
ete kintu kigheni chamuvonekia.
Mira sa vuntu mwena sanga na
mavwasi akwe Kristo, izihirwani;
nesa na hena mfunukuro wa nga-
zo yakwe munaizihirwe na kung'a-
ra.

—1 Petro 4:12, 13

Mira rongaendani vufumwa
vwa Mrungu na kitea chavwo, na
ivyo vyose muneongejijwa.

—Matayo 6:33

Naye enehanguja kila isoji he
meso avo, neri kifwa tekikazevo-

neka narini, kana ntiro, kana kiio,
kana kusulumira, tekukazevoneka
wa; ambu vila vya kuvoka vyave-
cha.

—Mfunukuro 21:4

Rereha, mi niho na unywi misi
yose mhaka msirikijo wa masa-
nga.

—Matayo 28:20b

Kangi he vintu ivyo etuinkie vi-
ravo vibahisha, vya zora mbaha,
nesa hevyo muveiwe kuoka vasa-
nga va kiikarire cha Kimrungu,
mwekikijwa he kukondika kweho
aha he ili isanga vuntu vwa vihe-
rehere.

—2 Petro 1:4

He machundwe gumirijeni; Mru-
ngu emuketia sa vana; ambu ni
mwana ani esichundwa ni vavee?

—Vaebrania 12:7

Na kila ye mwenye erishijwe vwasi aho ekigheshwa, eidima kuvaghenja vala vegheshwa.

—Vaebrania 2:18

Na Mrungu wa mporere enema-ngamnyanyarisha Shetani kijusi he mavato enyu. —Varoma 16:20a

Na uswi twemanyije iti he vintu vyose Mrungu eronga vyedi hamwe na vala yemkunda, ni vala ekundie kuvaitanga too aho.

—Varoma 8:28

Temunaziiwa ni mghesho esire wa kiringanyo cha kivantu. Mira Mrungu ni mkitengo; ye tekamushighe mugheshwe kukela vuntu mweidima; ambu hamwe na uo

mghesho, enevika kapengere ka kukiia, nesa muidime kugumirija.

—1 Vakorinto 10:13

Ambu mavwasi etu ehayame, e a kamtungo du, eturinganyija ngazo ya kae na kae, yezika kuoka nyingi mno. —2 Vakorinto 4:17

Mrela vwedi ni ula egumirija mighesho, ekinavota eneinkwa ngoki ya nkalamo, eyo Mfumwa evaraviie vala vemkundie.

—Yakobo 1:12

Ambu tetuna mtasi m'baha eherwa kutufwa mbazi he vusoka vwetu; mira ye egheshijwe sa uswi he vintu vyose, neri esiketie mabanu. —Vaebrania 4:15

Ula evota, ninemghosha ngwijo he nyumba ya mtaso ya Mrungu wangu, neri tekazefuma aho nari ni, nami nineandika izina la Mrungu wangu na izina la muzi wa Mrungu wangu, ewo Yerusalemu mshaa, wesea kufuma uko wanga ha Mrungu wangu, na izina langu mwenye, lila ishaa.

—Mfunukuro 3:12

Ula evota enedokwa suke nyewa, neri sikavushe izina lakwe he kitabu cha nkalamo, nami izina lakwe ninelitetia vuonwa mozya he Vava wangu, na mozya he vama-laika vakwe. —Mfunukuro 3:5

Ula evota, ninemunka kuikaa hamwe nami he kichumbi changu

cha kifumwa, sa vuntu nami nevote nikaikaa hamwe ne Vava wangu he kichumbi chakwe cha kifumwa. —Mfunukuro 3:21

Ula enevota, enepala ivyo; nami nineoka Mrungu wakwe, naye eneoka mwana wangu.

—Mfunukuro 21:7

Ula ena isikio, nasikie kiteto iki echo Mpeho evwira makanisa. Ye evota, ninemunka kula ntunda ja mti wa nkalamo, weho he Paradiso ya Mrungu. —Mfunukuro 2:7

Ula evota, na kurinda mirongire yangu mhaka mginto, ninemunka nzinya ya kuvatetia vaisanga.

—Mfunukuro 2:26

46 MRUNGU EGAYA NA USWI HE MBURI YA KUTANA

Mira vala veghuhane nivaazera; neri si mi mira ni Mfumwa; mche asitane na mghosiwe; kakicha etana naye aikae asireghuhwe, kana ahundukiane na mghosiwe; kangi mme asimshighe mche wakwe. Mche marongo ose mghosiwe ereho echungiwe, mira mghosiwe ekifwa, achunguwa; kive kughuhwa ni kila mntu emwenda, mira he Mfumwa du.

—1 Vakorinto 7:10, 11, 39

Ambu mche ena na mghosiwe echungiwe ni kiziomo he mghosiwe igheri ereho; mira mghosiwe ekifwa achunguiwa kila kiziomo he mghosiwe. Igheri mghosiwe ereho

kakicha ekiketa mme ungi, eita ngwa mrashinda. Mira mghosiwe ekifwa achunguiwa, techungwa ni icho kiziomo; iki si mrashinda kangi hata ekighuhwa ni mme ungi.
—Varoma 7:2, 3

Kila mntu emshigha mche wakwe na kughuha mche ungi eshinda, na ye emghuha ula eshighiwe ni mme wakwe, eshinda.

—Luka 16:18

Mira mi nimutio: Kila mntu emshigha mche wakwe esire he vuntu vwa kushinda, amghosha mrashinda; na mntu ekimghuha ula eshighiwe, eshinda.

—Matayo 5:32

Ingeri nekinetonga kumuringa-nyija hantu, nineza wa nimughuhie na hangu; nesa hantu mi neho, na unywi muhaikae. —Yohane 14:3

Niza fia. Gurisha kila wena nacho, hasikete mntu ekughumba ngoki yako. —Mfunukuro 3:11

Ambu kila mntu enenisikia soni mi na viteto vyangu, he lukolo ulu lweshinda na lwena mabanu, na Mwana wa Mntu enemsikiwa uo soni, aho ekineza he ngazo ya Vavee hamwe na vamalaika vezerire. —Marko 8:38

Niho luvengo lwa Mwana wa Mntu lwenevoneka uko wanga; niho mbari jose ja masanga jenewe-

la; navo venemvona Mwana wa Mntu ekiza wanga he majumbi a uko wanga, ena na nzinya na ngazo mbaha. —Matayo 24:30

Na unywi gumirijani, mudindije ngoro jenyu, ambu kuza kwa Mfumwa kwazengelela. —Yakobo 5:8

Ambu sa vuntu kiimiko chefuma kibuka izuva, kikavoneka mhaka kigwa izuva, huvo nivwo vuntu kuza kwa Mwana wa Mntu kweneoka. —Matayo 24:27

Aho Mwana wa Mntu ekineza na ngazo yakwe, hamwe na vamalaika vezerire vose, niho eneikaa he kichumbi cha ngazo yakwe. —Matayo 25:31

[Malaika veri] vakati: Unywi vantu va Galilaya, hanini mweimuke mwekirereha noko wangu? Uu Yesu evushijwe henyu kutonga noko wanga, enerahunduka huvo huvo sa vuntu mwemvonie ekitonga na uko wanga. —Ndima ja Ntume 1:11

Aho niho venemvona Mwana wa Mntu ekiza kwa ijumbi, hamwe na nzinya na ngazo mbahisha. —Luka 21:27

Rereha, niza sa mkea. Mrela vwedi ni ula eyaa kiavi na kusu-gajia suke jakwe, asiikae kituhu vantu vakavona soni yakwe.

—Mfunukuro 16:15

Vakunde, iki tu vana va Mrungu neri tekinafunyirijwa nezo

vuntu twenereoka; mira twemanijije iti aho ekinezafunyirijwa tunefwanana naye; ambu tunemvona vuntu efwanane. Na kila mntu ena ilo ikuji heye ekuelija, sa vuntu ye eelile. —1 Yohane 3:2, 3

Na unywi ikaani mwerekuringanya, ambu saa mwesiirekere, niho Mwana wa Mntu eza. —Luka 12:40

Ambu Mwana wa Mntu eneza na vamalaika vakwe, ena na ngazo ya Vavee, niho enemriha kila mntu kiringanyo cha mirongire yakwe. —Matayo 16:27

Twekiinda ikuji lena lutelwedi, na kufunukurwa kwa ngazo yakwe Kristo Yesu, Mrungu m'baha na Mkija wetu. —Tito 2:13

KITETO CHA MRUNGU

Wanga na si vinevecha, mira viteto vyangu tevikaveche neri.

—Luka 21:33

Ambu narini vuroti tevuetiwe kwa kikundire cha mntu; mira vantu vezerire vetetie vyefuma ha Mrungu vekitonjwa ni Mpeho Wedi.

—2 Petro 1:21

Kila iandiko lena muho wa Mrungu, live he kucheja na kuchunda vantu he nzune javo, na he kuvatonja na kwa machundwe he kitea. —2 Timoteo 3:16

Mpeho niyo yekalamija, mwi-ri teuveiwa kintu; viteto ivyo namuvwira ni mpeho, kangi ni nkalamo.

—Yohane 6:63

TASA NA SHIGHIA

[Yesu akamti,] Heicho unywi ombani huvu: Vava wetu weho uko wanga, izina lako ligimbikwe, vufumwa vwako vuze, kikundire chako kifunyanywe kunu he masanga, sa vuntu chefunyanywa uko wanga. Utuinke yoo kijo chetu. Utushighie rando jetu, sa vuntu na uswi twevashighia varando vetu; usitugere he mighesho, mira utukije he ula mvivi. [Ambu vufumwa na nzinya na ngazo, ni vyako kae na kae. Amen.] Ambu mwekivashighia vantu mateshanyo avo, hata vava wenyu wa uko wanga enemushighia na unywi.

—Matayo 6:9-14

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, please write to us in English.

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA